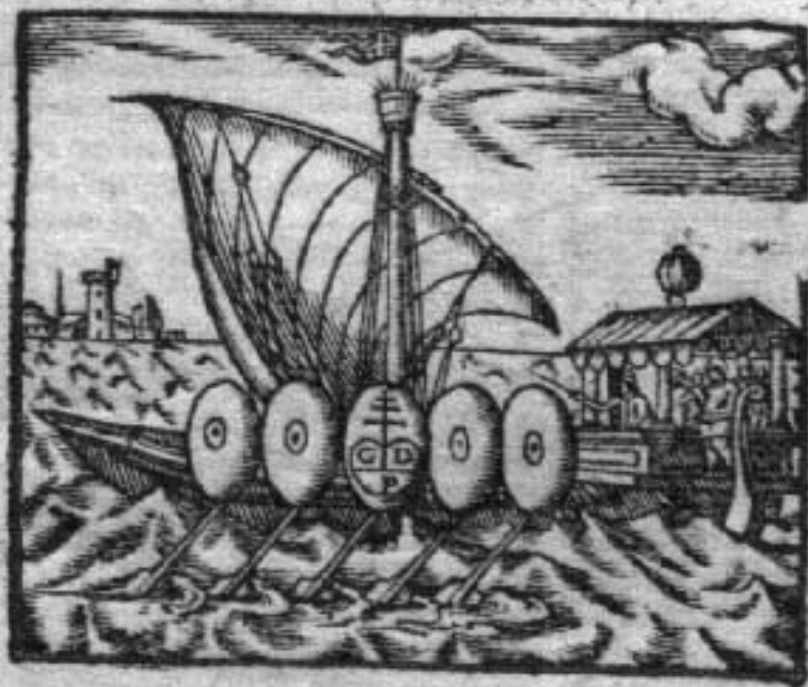

PARAPHRASIS IN CONSTITVTIONES REGIAS,

DE LITIBVS BREVI COMPENDIO
decidendis, anno Domini 1539. promul-
gatas, à clarissimo viro D. Ægidio Bur-
dino, in supremo Parisiorum Se-
natu regio & publico
cognitore
ædita.

CVI RECENS ACCESSIT LOCUPLETISSI-
mum auctarium cum ex plerisque Iureconsultorum, Imperatorum
& Pontificum legibus, tum ex Regiis edictis, & Curix decretis,
in proprios quosque locos congestis, & ad vsum foren-
sem moresque Galliarum accommodatis.

A V T O R E
LVDOVICO de Ramberge, in eodem Senatu patrono, &
Iuris profeflore ordinario.

PARISIIS,

Apud Galeotum à Prato, sub prima columna aulæ
Regij palatij, via Iacobæa, sub Naui aurea.

1573.

46-6-19.

GALEOTVS A PRATO, PARISI.

LECTORI.

Vam factis eloquiis cōstet iustitiā regnare Reges, eosque qui in tribunali sedeant ius vnicuique reddere oportere sicque a Iuris ciuilibus scientia petatur legitima (vt ait Cicero) atque vsitata in rebus, causisque ciuium æqualitatis conseruatio. Magno in precto merito esse debēt ij libri, qui Iurisprudentiæ omnis fontes & capita continent. Quo in genere existit libellus D. Æg. Burd. cognitoris Regii, viri hac ætate amplissimi & clarissimi, qui summā sibi autoritatē atque opulentiam legum doctrina comparauit. Qui quam inter cæteras Iuris nostri partes libellum constitutionū Regiarum anno Domini Millesimo quingentesimo trigesimo nono æditatum. Reipublicæ nostræ vtilissimam iudicasset, cum sibi præcipue Paraphrasin quadā interpretandum suscepit. Nempē qua docemur non infinitis concertationumque plenis disputationibus, non vetustis tergiversationibus ius alienum, aut solita formularum calumnia ludificari, sed autoritatē nutuque legum nostra tueri, ab alienis mentes, oculos, manus abstinere. Quo ipse opusculo summam sibi non solum Iuris ciuilibus, verumetiam omnis eruditionis famam peperit: nobis ad agnitionem legum maximam vtilitatem attulit. Considerauit ciuilem prudentiam & pontificiā multis literis & voluminibus magnis describi: eadem elata primū a pluribus: deinde paucis commutatis verbis a diuersis scriptoribus scripta esse sæpius. Hoc idē sumpsit, quod cætera pondere, breuitate, vtilitate superaret. Rogatus vero a multis, vt presens opusculum testimonis legum Romanarū exornaret (quod quū per occupationes publicas non liceret) in locum suum, D. Ludouicum de Ramberge, iuris pontificii lectorem & in senatu Parisiensi patronū suū fecit: quem non solū Iuris scripti, sed vsus quoque forensis peritissimum iudicabat. Itaque rogauit vt præter Pandectarū leges, similia quoque Regum placita, & summi fori iudicia adiiceret, quod opus morte præuentus intercæpit.

Hoc autem tibi nunc (Lector) exhibeo, quod maturius in cōmodum tuum edidissem, nisi cuidam typogra pho parisiensi gratia fecissem, qui me incio, & ad exemplar patris mei nuper eussit. Quod si qualequantumque est placuisse sensero, commentarios cuiusdam viri amplissimos propediem expectato.

Vale. Lutetiæ Parisiorum die prima Aprilis,
anno Domini Millesimo quingentesimo
septuagesimo tertio.

PARAPHRASIS IN CONSTITV
TIONES REGIAS, DE LITIBVS BREVI
*compendio decidendis, anno Domini 1539 promulga-
tas: quòndam à clarissimo viro ac nobilissimo equite,
interioris sanctiorisque Aulae conscripto: nec non in
supremo Parisiorum senatu Regio & publico cog-
nitore D. Aegidio Burdino, edita:*

CVI RECENS ACCESSIT

Locupletissimum auctarium, cum ex plerisque Iureconsultorum, Im-
peratorum & Pontificum legibus, tum ex Regiis edictis & curiæ
decretis, in proprios quosque locos congestis, & ad usum foren-
sem, moreisque Galliarum accommodatis.

AUTHORE

LODOVICO de Ramberge, in eodem senatu patrono, & iuris
professore ordinario.

ARTICVLVS PRIMVS.

De ne faire citer gens laiz en actions
pures personnelles.

*C'est à scaüoir, que nous auons defendu & defendons à tous
noz subiects, de ne faire citer ne conuenir les laiz par deuant
les iuges d'Eglise es actions pures personnelles, sur peine
de perdition de cause, & d'amende arbitraire.*

HOC caput constitutionis duobus potissi-
mum axiomatis, quæ effata aut enūciata,
vt ait Tullius) appellatur, cōstat: quæ qui
dē moribus nostris perspicua sunt, nec in
his nodi aut tendiculæ vllæ exquiri debēt. Vereor
quā in partē iuris nostri mastiges hoc sint accepturi

Si donnons en mandement par cesdictes presentes à noz a-
mez & feaux les gens de noz cours de parlement à
Paris, Toulouse, Bordeaux, Digeon, Rouen, Dauphiné,
& Prouence, Noz iusticiers & officiers, & tous au-
tres qu'il appartiendra, Que nosdictes presentes ordon-
nances ils facent lire, publier & enregistrer, icelles gar-
dent, entretiennent & obseruent, facent garder, entre-
tenir, & obseruer de poinct en poinct, selon leur forme
& teneur, sans faire ne souffrir aucune chose estre fai-
te au contraire: Car tel est nostre plaisir. Donné à Vil-
liers coste ree & au moys d' Aoust, L'an de grace mil cinq
cens trente neuf. Et de nostre regne le xxv. François,
à costé Visa: & au dessoubz, Par le Roy. Breton, &
& seellé du grand seel du Roy en cire verd pendant
à laz de soye.

*Acta, publicata & registrata Parisiis in Parlamento sexta
die Septembris, Anno domini Millesimo quingentesimo
trigesimo nono.*

*Sic signatum
Le Berruyer.*

Collatio facta est cum originali.

PArum est (vt ait lex) in ciuitate iura esse, nisi
sint qui leges & iura conseruent & constituent,
cum planè legum vt inutilis intermoriatur effectus
nisi confirmentur & conseruentur.